MAATALOUS

Suomalaisella perunalla on hyvä maine. Sitä pidetään aidosti maistuvana ja hyvänmakuisena. **MYYNTIJOHTAJA ANTTI KUUSISTO, LUONNOSTA OY**

Pestaa meidät yrityksesi talousasiantuntijaksi.

Saat yrityksesi taloushallinnon kuntoon helposti, ennakoivasti ja ammattitaitoisesti.

Hoidamme yrityksesi kirjanpidon ja tilipäätöksen, verot, palkanlaskennan ja laskutuksen, talouden suunnittelun ja budjetoinnin sekä tulosten analysoinnin ja kehittämistoimenpiteet talouden parantamiseksi.

Talouden tunnusluvuista pääsemme käytännön tekemiseen – autamme sinua näkemään, mitkä ovat kehityskohteet tuotannossa, panoksissa, työtavoissa ja asiakassuhteissa.

Ota yhteyttä jo tänään! **www.proagria.fi/tilipalvelut**

ProAgria – Menestyksen mahdollisuuksia

PRO Agria

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton laatujärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti.

KARI SALONEN

Asterix-peruna kukkii. Keskimyöhäinen lajike soveltuu kuorintaan ja suurtalouskäyttöön.

Tuottajan vaikea arvioida perunalajikkeiden eroja

Pientä maata ja sen markkinoita ajatellen Suomessa viljeltävien perunalajikkeiden määrä saattaa olla jo liian suuri. Viljelyssä on 60–70 lajiketta.

”Pientä ähkyä alkaa olla”, kuvailee tilannetta tuotantopäällikkö **Mika Paassilta** Kantaperuna Oy:stä.

Käytännössä kaikki suuret eurooppalaiset perunanjalostajat ovat tuoneet lajikkeitaan tarjolle Suomeen. Paassillan mukaan kilpailu on kovaa.

”Tuottajien on vaikea erottaa lajikkeita toisistaan ja arvioida, mitkä niistä tuottavat todella lisäarvoa koko ketjulle.”

Aika näyttää, mitkä uusista lajikkeista ovat aidosti viljelykelpoisia Suomessa.

Lopulta kuluttaja päättää sen, mitä täällä kannattaa viljellä. Suomalaiset suosivat perunoita, joiden malto on tummemman keltainen kuin muualla Euroopassa.

Lisäksi täällä halutaan jauhoisia perunoita, Paassilta kertoo.

Myös kuorimoteollisuus vaikuttaa lajikevalintoihin. Meikäläistä koulu- ja lounasruokailua ei juuri muualla Euroopassa ole; täällä tarvitaan perunoita, jotka kestävät koneellisen kuorimisen ja entisestään yleistyvän esikypsennyksen.

Uutuus tuottanut 58 tonnia hehtaarilta

Euroopassa on kuutisen kappaletta merkittäviä perunanjalostajia. Ne ottavat vuosittain testaukseen 150 000 perunalajikelinjaa. Tavoitteena on tuottaa joka vuosi 2–3 kaupallista lajiketta, Paassilta kertoo.

Suomalaisiin oloihin soveltuvia lajikkeita ovat Annabelle, Challenger, Saline ja Carrera.

Poikkeuksellisen nopeakasvuinen Carrera on tänä vuonna yltänyt syksyn ensimmäisissä nostoissa 58 tonnin hehtaarisatoihin, Paassilta kertoo pohjoispohjanmaalaisten ruokaperunatilojen kokemuksista.

Perunakauppa Luonnosta Oy etsii koko ajan Suomessa entistä paremmin viljelyyn soveltuvia uusia perunalajikkeita joko nykyisten tilalle tai niiden lisäksi.

Lupaavia ovat ainakin Carrera, Gala ja Leonardo, kertoo myyntijohtaja **Antti Kuusisto**.

”Gala on hyvä yleisperunalajike, joka soveltuu teollisuuden käyttöön ja ruokaperunaksi. Leonardo on jauhoinen lajike, joka käy esimerkiksi muusiin kotikeittiöissä.”

MAIJA ALA-SIURUA

Osa perunasadosta hukkui

Perunasato jää noin 60 miljoonaa kiloa viime vuotta pienemmäksi. Syynä ovat viljelypinta-alan pieneneminen ja tulvat.

Halpa tuottajahinta ei ole kannustanut viljelemään perunaa, joten viljelyala väheni noin 10 prosenttia tavanomaisesta.

Kesän rankat sateet aiheuttivat tulvia ja vesivahinkoja perunan päätuotantoalueilla pitkin rannikkoa ja rannikon jokivarsia. Arvioiden mukaan noin 500 hehtaaria eli 5–10 prosenttia istutetusta pinta-alasta on tuhoutunut tai vaarassa tuhoutua märkyyden takia.

Märkyys ja viljelypinta-alan pieneneminen aiheuttavat sen, että joitain suosittujakin lajikkeita ei ole markkinoilla tavanomaiseen tapaan.

Uudet lajikkeet myös korvaavat perinteisiä. Esimerkiksi Melodyä, Timoa, Van Goghia ja Fontanaa on tarjolla entistä vähemmän, myyntijohtaja **Antti Kuusisto** Luonnosta Oy:stä kertoo.

> Talven perunamarkkinat ovat kysyntävoittoiset.«
>
> **ANTTI KUUSISTO**

Varsinaiseen perunapulaan ainakaan kuluttajamarkkinoilla Kuusisto ei vielä usko.

”Talven perunamarkkinat ovat kysyntävoittoiset.”

Sen sijaan perunaa käyttävä teollisuus saattaa ainakin ajoittain kärsiä siitä, että raaka-ainetta on niukasti.

Lopullisesti tilanteen ratkaisee, miten nostot onnistuvat. Sateet eivät saisi keskeyttää sadonkorjuuta, jotta laatu ei kärsi. Myös varastoinnissa pitää onnistua, Kuusisto sanoo.

Nuoria tuottajia pitäisi saada houkuteltua viljelemään perunaa. Ainoa kannustin on kunnollinen tuottajahinta, Kuusisto muistuttaa.

Kilpailu kaupan kanssa on ajanut tuottajat ahtaalle, jatkaa tuotantopäällikkö **Mika Paassilta** Kantaperuna Oy:stä. Erityisesti pienillä yksittäisillä perunatiloilla ei juuri ole neuvotteluvoimaa.

Kuusiston mukaan tilannetta ei pidä päästää samaan kuin Ruotsissa. Siellä kotimaassa viljellyt perunat eivät riitä tyydyttämään kysyntää, vaan vajetta paikataan tuonnilla.

MAIJA ALA-SIURUA

Suomalaisperuna pärjää maailmalla

Luonnosta Oy myy perunoita vähittäiskauppaan Venäjälle, Baltiaan, Ruotsiin ja Norjaan.

Vienti jatkuu kotimaan tilanteesta huolimatta ainakin jossain määrin, mutta niin, että suomalaisille riittää kotimaista perunaa, kertoo myyntijohtaja **Antti Kuusisto**.

Sopimuksia esimerkiksi Venäjälle on tehty noin 5–10 miljoonan kilosta. Lopullinen määrä riippuu kokonaissadosta ja sen vaikutuksista Suomen markkinoille.

Suomalaisen perunan tulevaisuus vaikuttaa jos ei valoisalta niin ainakin lupaavalta.

Kuusiston mukaan lähialueille vienti on mahdollisuus entistä useammalle tuottajalle.

Hänen mukaansa vientiä kannattaa kehittää koko ajan mutta niin, että suomalaisille riittää kotimaista perunaa.

”Suomalaisella perunalla on hyvä maine. Sitä pidetään aidosti maistuvana ja hyvänmakuisena.”

Kuusisto painottaa, että hyvää mainetta pitää vaalia ja kehittää jatkuvasti.

Tuotantopäällikkö **Mika Paassilta** Kantaperuna Oy:stä listaa suomalaisperunan vahvuuksiksi ekologisuuden ja ravitsemuksellisen laadun.

”Yhden peruna-annoksen tuotanto kuluttaa ähemmän vettä, energiaa ja viljelypinta-alaa kuin esimerkiksi vastaavan pasta-annoksen tuottaminen. Riisiannokseen verrattuna perunan edut korostuvat entisestään. Lisäksi peruna on aito lähituote.”

MAIJA ALA-SIURUA

Maidontuottajia rohkaistaan entistä tiiviimpään yhteistoimintaan

SEINÄJOKI (MT)

Maitotilojen kannattavuuden parantamista selvittävä ”Yhteistyö ja resurssit maitotiloilla” -tutkimus julkistettiin torstaina Seinäjoella.

Tutkimuksen mukaan yhteistyön merkitys maitotiloilla korostuu, kun kilpailukykyä haetaan yrityskoon kasvun ja yritystoiminnan kehittämisen kautta.

”Tutkijoiden, meijereiden, neuvojien ja maidontuottajien vuorovaikutusta pitää lisätä. Yritystoiminnan kannattavuutta ja työn mielekkyyttä on mahdollista parantaa samalla, kun työrasitus vähenee”, toteaa lehtori **Erkki Laitila** Seinäjoen ammattikorkeakoulusta.

Tutkimus syntyi Seinäjoen ammattikorkeakoulun maa- ja metsätalouden yksikön, Helsingin yliopiston taloustieteen laitoksen, MTT:n taloustutkimuksen, Pro Agria Etelä-Pohjanmaan ja teollisuuden yhteishankkeena.

”Tarve yhteistoimintaan kasvussa”

Tutkimuksen tekijät katsovat, että maidontuottajat tarvitsevat jatkossa entistä tiiviimpää yhteistyötä.

Tutkimuksessa kartoitettiin eteläpohjalaisten ja keskisuomalaisten maidontuottajien resurssitarpeita ja yhteistyöedellytyksiä sekä sitä, millaista vuorovaikutusta eteläpohjalaisilla maidontuottajilla on.

”Maitotiloilla laajentamisen paine on jatkuvaa. Monesti vaihtoehtoina pienen tilan kohdalla on joko laittaa lappu luukulle tai tehdä entistä tiiviimpää yhteistyötä muiden alan yrittäjien kanssa”, sanoo Seinäjoen ammattikorkeakoulun yliopettaja, dosentti **Matti Ryhänen**.

Verkostomainen yrittäminen on vaihtoehtona sille, että kukin maidontuottaja toimii yksin. Yhteistyö mahdollistaa yksikkökustannusten alentamisen, kun maatiloilla keskitytään ydinosaamiseen.

”Ulkoistetaan jokin osaprosessi, esimerkiksi hiehonkasvatus tai säilörehuntuotanto, ja keskitytään ydinbisnekseen. Tällä tavoin saadaan paljon parempaa tulosta entistä pienemmällä työmäärällä, kun asiat hoidetaan oikein”, **Erkki Laitila** sanoo.

Yhteistyöstä hyviä kokemuksia

Ryhänen ja Laitila korostavat, että yhteistyötä voidaan tehdä monella tasolla. Tutkimuksessa tutkittiin kolmea eri yhteistyön osa-aluetta: säilörehun ja hiehonkasvatuksen yhteistyötä sekä pisimmälle vietyä yhteisnavetan perustamista.

”Kokemukset ovat erittäin hyviä. Toivoisi, että tämänsuuntainen toiminta yleistyisi Etelä-Pohjanmaalla. Suurimpia ongelmia on, että työrasitus on nyt tavattoman suuri ja loppuun palamisen uhka on olemassa”, Laitila pohtii.

Yhteisnavettakokeiluja on Suomessa vain joitakin kymmeniä.

”Monesti ongelmat ovat ennemminkin asennepuolella. Ollaan sitä mieltä, ettei haluta mennä kolhoosimaiseen malliin. Mutta varsinkin nuoremmat viljelijät suhtautuvat mahdollisuuteen avoimemmin”, Laitila toteaa.

JUKKA KOIVULA

Tutkimus: Matti Ryhänen ja Erkki Laitila (toim.): Yhteistyö ja resurssit maitotiloilla – verkostomaisen yrittämisen lähtökohtia ja edellytyksiä

Maidon tuottajahinta ja kustannukset epäsuhdassa

MTK:n maitovaliokunta pitää maidontuottajien tuotantokustannusten nousua ja tukileikkauksia kestämättöminä.

MTK perää vastuuta päätöksentekijöiltä, jotta hintaneuvotteluissa ja tukiratkaisuissa löydetään päätöksiä kotimaisen maidontuotannon pelastamiseksi. Maitotilat eivät kestä tappiollista toimintaa.

”MTK:ssa tiedostetaan tuottajien hätä”, summaa MTK:n maitovaliokunnan puheenjohtaja **Eero Isomaa** Nivalasta.

Tänä kesänä ja syksynä tuottajien taloutta ahdistavat myös märästä kesästä johtuvat satovahingot.

”Maidon tuotantokustannus jo lähes euron litralta”

Maitolitran tuotantokustannus oli keskimäärin vuonna 2010 yhteensä 85 senttiä litralta, kertoo MTK:n maitoasiamies **Sami Kilpeläinen**.

> MTK:ssa tiedostetaan tuottajien hätä «
>
> **EERO ISOMAA**

Kahdessa vuodessa kustannuksia on tullut jo lähes 7 senttiä lisää litralta. Tuottajahinta oli vuonna 2010 vajaat 40 senttiä litralta. Nyt nousua on tullut reilu 3 senttiä.

Suuri osa maitotiloista ei saavuta hinnalla ja tuilla kustannuksiaan. Työtä tehdään jopa palkatta.

”Tuotantokustannuksien nousun on näyttävä tuottajahinnoissa. Maitotilat eivät voi enää jatkaa tappiollista toimintaa”, Kilpeläinen painottaa.

MT

Espoo
Johan Andberg 010 402 2520
Hanna Ikävalko 010 402 2523
Andrea Landers 010 402 2521
Seija Uuskoski 010 402 2525
Sari Tuominen 010 402 2314

Kouvola
Kenneth Ahlqvist 010 402 2532
Anne Perätalo 010 402 2524

Pori
Matti Koskela 010 402 2528
Anne Seppälä 010 402 2536

Salo
Matti Hämäläinen 010 402 2535
Juha Mikola 010 402 2534

Loimaa
Juha Mikola 010 402 2534

Vaasa
Bror Staffas 010 402 2529

AVENA NORDIC GRAIN
Viljakaupan ykköspaikka
Katso kilpailukykyiset hintamme
www.avenakauppa.fi

VIELÄ EHDIT SYYSRUKIIN KYLVÖILLE!

Takuusiemen-valikoimasta laadukkaat ja erittäin satoisat rukiit.

REETTA BOR
Kotimaisen jalostustyön hyvin runsassatoinen ja talvenkestävä populaatioruis.

EVOLO BOR
Hybridiruislajike elintarvikekäyttöön, erittäin korkealla satotasolla.

BRASETTO BOR
Takuusiemen-valikoiman hybridiruisuutuus, jolla erinomainen talvenkestävyys.

Kysy lisää lähimmästä Agrimarketistasi!

SERTIFIOITU SIEMEN
KASVU OHJELMA

www.agrimarket.fi

AGRI MARKET